

תורה

בשומרון

בנשיאות הרב יהושע מרדכי שמידט שליט"א

אצ"ן מרת לאה רחל בת שלמה יואל ז"ל,

נפטרה ג-ד' בניסן תש"ץ.

אצ"ן רחל קמילין ז"ל

דבר תורה לכבוד שבת

הרב יהושע מרדכי שמידט שליט"א

תפקידנו בליל הסדר

אחת המצוות החשובות ואולי המרכזיות ביותר בליל הסדר היא מצוות "והגדת", העברת המסר של נקודות האמונה, ידיעת ד' בורא כל העולמים, הפנמה והכרה כי ד' הוא האלוקים ואין עוד מלבדו, לנו ולדורות הבאים.

מתחיל בגנות ומסיים בשבח, אנו מתחילים לספר את קושי השעבוד, הצער והחושך בו היה עם ישראל נתון במצרים, ע"מ שנבין את גודל נס ההצלה של היציאה מעבדות לחרות ומאפלה לאורה.

ליל הסדר הוא לילה קדוש וטהור כפי שכותב מרן הגרי"מ חרל"פ זצ"ל במאמר "חרותנו" בהקדמה להגדה של פסח שלו: "בלילה הזה מתלקח הלהב הקדוש של הצינור הגזעי של עם ישראל, הוא זרם הקודש הזורם בכל אחד מישראל מהאבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב, בלילה הזה מתעניין כל בן ומשתוקק לעמוד על סוד קדושים של שיבת אמונים והדרת קודש, כנגד ארבעה בנים דברה תורה. לכן בלילה הזה אף הבן הרשע נמצא. אפילו הרשע, אם כי נראה ששואל ברשעות ובליצנות הרי בפנימיות הוא מחכה לתשובה הדרת השיבה ולכן שואל. הלילה הזה הוא הלילה המיוחד להשבת בנים לאבות, ואבות לבניהם, עבודת הקודש העתידה לאלהינו הנביא. "והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם", (מלאכי פרק ג' פס' כ"ה), וזהו יסוד המסורה בדבר בוא אליהו הנביא הכנת כוסו בלילה הזה.

רבים תמהים מה השוני הגדול בין שאלת הבן החכם ששאל: "מה העדות והחוקים והמשפטים אשר ציווה ד' אלוקינו אתכם?" לבין הבן הרשע ששאל: "מה העבודה הזאת לכם"? מסביר מרן החת"ם סופר בספרו 'דרשות החת"ס' ח"ב דף רמט ע"ב: "והסביר שהבן החכם הקדים "ד' אלוקינו" ובכך המליך את ד' בעולם, המליך את ד' על עצמו. ז"א ששאלת הבן החכם נובעת מתוך קבלת עול מלכות שמים ורצון לדעת.

מעשה במרן הגאון הרב צבי יהודה זצ"ל, שניגש אליו אחד מילדי האברכים שבישיבת 'מרכז הרב' ושאל אותו - מדוע באין כאלוקינו' אנו לא מתחילים בשאלה 'מי כאלוקינו' ואח"כ אומרים 'אין כאלוקינו'? היינו צריכים להתחיל ב'מי כאלוקינו'. חייך הרצי"ה הכהן קוק זצ"ל וענה: "רק אם יודעים תחילה ידיעה ברורה שאין כאלוקינו' אין כאדוננו', רק אז אפשר גם לשאול מי כאלוקינו מי כאדונינו".

וזהו עבודת ליל הסדר, להגיע למדרגות האמונה והידיעה שיש בורא, אבא ומנהיג לעולם, כפי שאמרנו למעלה ש: "ד' הוא האלוקים אין עוד מלבדו".

תענוג יוצא לאור ז"י תש"ז ונאסר להפיץ מחמת סכנת מלחמה -

פתגם מרן הרב קוק לחודש ניסן:

"יציאת ישראל ממצרים"

"חישאר לעד האביב של כל העולם".

מסמכים בשמחה -

<p>הפילות - שחרית מנחה וערבית "בבין הזמנים" בישיבה כרגיל</p>	<p>שיעור לפני צאת החג הראשון בשעה 19:10 בבית הכנסת התימני, עדות ישראל.</p>	<p>זמני הגעלת כלים - יום חמישי י' ניסן ליד בית הרב משעה 14:30-18:00 הכירת חמץ וקמחא דפסחא בבית הרב.</p>	<p>לימוד ושירת הים בליל שבועי של פסח. 1- "סעודת משיח" בשבועי של פסח בשעה 18:50.</p>	<p>דרשת שבת הגדול - תערך ע"י הרב יהושע מרדכי שמידט בהיכל הישיבה. מנחה - 18:45 הדרשה - 18:25 ערבית - 19:45 הפילות ערבית של חוצש"ק.</p>
--	--	---	---	---

מכי הרב יהושע מרדכי שניידס סני"א

מדיני החג

- א.** "יהיה שולחנו ערוך מבעוד יום כדי לאכול מיד כשתחשך.. אבל לא יאמר קידוש עד שתחשך" שו"ע או"ח סימן תע"ב סעיף א' במיוחד עתה שיש שעון קיץ.
- ז.** "גם נשים חייבות בארבע כוסות ובכל מצוות הנוהגות באותו הלילה". "תינוקות שהגיעו לגיל חינוך, מצווה ליתן לכל אחד כוסו" שו"ע סימן תע"ב סעיפים יד' טו'. לא רק שנשים חייבות בארבע כוסות אלא, אף הם שייכות לעצם ההרגשה של חייב אדם לראות עצמו כאילו הוא יצא ממצרים. להרגיש את חוויית ליל הסדר ולקבל את הכוחות והאורות של ליל הסדר.
- ח.** מיני קטניות שהתיר לאשכנזים מו"ר הגר"ד ליאור שליט"א ע"פ שו"ת "דבר חברון" סימנים תצ"ט-תק"ו, הם סוגי קטניות אשר לא היו בזמן הגזרה ולכן לא נאסרו. ע"כ התיר הרב שמנים שנעשו בכתישה קרה: סויה, קנולה. ותבלינים: פלפל שחור, כמון, פרג, לפתית, בוטנים. ולכן מותר לבשל למשל אפונה ושעועית בתרמילים לא בתפוזות, מעדן שכתוב לאוכלי קטניות, כשהסיבה לכך היא שמן קטניות.
- ט.** יה"ר שנזכה לבניין בית קדשינו בקרוב ממש לזכות ולהקריב קרבנות ולראות כהנים ולוים וישראל בעבודתם, שקדושת החג תשפיע עלינו שפע גדול של אורות של קדושה והצלחה בחינוך הילדים איכ"ר.

א. מובא בגמרא במסכת פסחים דף קט ע"א "תניא אמרו עליו על רבי עקיבא מימיו לא אמר הגיע עת לעמוד מבית המדרש חוץ מערבי פסחים וערב יום הכיפורים, בע"פ בשביל תינוקות שלא ישנו", רשב"ם: "כדי שיישנו את התינוקות ביום ולא בלילה בשעת ההגדה". **רבי עקיבא המתמיד הגדול שלמד עשרים וארבע שנים ברציפות כמובא בנדרים דף נ ע"א, הפסיק את לימודו כדי להשכיב את ילדיו!!!**

ב. וברבינו חננאל על סוף דף קח ע"ב, משמע שמחלקים להם קליות ואגוזים פרס לומר להם אם תשנו ותנוחו בצהריים ותלמדו ותענו נכון על הקושיות ותחברו קושיות תקבלו משחק יקר. ז"א "הקליות והאגוזים" בדורנו זה יכול להיות מתנות אחרות או כל דבר שידרבן את הילד ללמוד, ולנוח לקראת החג.

ג. "בכורות מתענים בערב בפסח שו"ע סימן ת"י סעיף א', ויש שנהגו לעשות סיום מסכת ולפטור עצמם מהצום מ"ב ס"ק ח' ויש שכתב להחמיר ולצום" מרן הרב קוק ב"עולת ראייה".

ד. "לא יקבע סעודה משעה עשירית בע"פ. ונהגו למעט באכילה כדי שיכנס כשהוא רעב, ויאכל את המצה לתיאבון" שו"ע סימן תע"א סעיף א'.

ה. "מצווה לרחוץ ולגלח בערב יו"ט וללבוש בגדים נאים כמו בשבת" רמ"א סימן תע"א סעיף ג' "אחר חצות ילך לבית המרחץ ויטבול לכבוד הרגל ולאחר תפילת המנחה נכון שיתעסק בדיני קרבן פסח ויחשוב לו הקב"ה כאילו קיים בפועם מ"ב ס"ק כב' וכ"כ הכף החיים בסימן תס"ח ס"ק ק"א (בשם השל"ה, ושער הכוונות לאר"י זצוק"ל). והביא את דברי הגמרא במסכת ר"ה דף ט"ז ע"ב "חייב אדם לטהר עצמו ברגל".

ר' אריה לוין

לאורי נאמן

רבי אריה נולד בו' ניסן התרמ"ה, למד בסלוצק בסלונים ובגלל גילו הצעיר לא התקבל לוולוז'ין רק לאחד זמן, שם קיבל תורה אצל הרב רפאל שפירא. נודע כבר בצעירותו כעילוי. באדר התרס"ה זכה לחונן את אדמת ארץ הקודש שם פגש לראשונה את הראי"ה קוק שהיה הרב של יפו. משם עלה לירושלים ולמד בישיבת "תורת חיים". הוסמך לרבנות ע"י ר' חיים ברליון, ר' שמואל מסלנט והראי"ה קוק. בח' בתמוז התרס"ה נשא את בת זוגתו הצדקנית ציפורה חנה, ביתו של ר' דוד שפירא מקובנא. שעלה לארץ המקובל ר' שלמה אלישיב מחבר ספר "לשם טוב ואחלמה", קיבלו ר' אריה לרבו לאחר מכן זכו להיות מחותנים כאשר נכדו ר' יוסף שלום אלישיב נשא את בתו של ר' אריה שיינא חיה. היה ידוע כאוהב ישראל גדול שלא מסכים לדבר רע על כל יהודי באשר הוא ונודע בכינויו "כ"אבי האסירים". נפטר ב-ט' ניסן התשכ"ט ז"ע.

סיפור לשבת

"ויהי שם לגוי עצום ורב"

כשחלה האדמו"ר מדהורוביטש, רבי חיים מאיר יחיאל שפירא זצ"ל, בסוכות תרפ"ד, בא מרן הראי"ה קוק זצ"ל לבקר. פתח האדמו"ר ואמר: "שאלוני חסיד, מדוע אני מזרזם לעלות מפולין לא"י והלא צרות רבות יש בארץ, כידוע ערבים מכים יהודים וכו'. השבת: בפולין מכים יהודים משום שהם רבים מדאי, ואילו כאן בא"י, מכים ביהודים מפני שהם מעטים מדאי..." נענה הרב קוק, ואמר: גם אני נשאלתי זאת, והשבת לשואלי, כי ההבדל בין פולין לא"י, הוא כהבדל בין ייסורי הגוסס לייסורי היולדת. צרות של חו"ל הן מחלות זקנה והתנוונות, אשר כל אחד חושש מפניה. אולם צרות א"י, חבלי לידה הם, שאף שמסוכנת היא הלידה, בכל זאת כל אחד מעוניין בה ושמח עליה עם כל ייסוריה.